

Nr 183.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag för uppförande för telegrafverkets räkning av en stationsbyggnad i Malmö m. m.; given Stockholms slott den 15 mars 1929.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Th. Borell.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 15 mars 1929.

Närvarande:

Statsministern LINDMAN, ministern för utrikes ärendena TRYGGER, statsråden LÜBECK, WOHLIN, BESKOW, LUNDBIK, BORELL, VON STEYERN, MALMBERG, LINDSKOG, BISSMARK, JOHANSSON.

Efter gemensam beredning med chefen för socialdepartementet anför departementschefen, statsrådet Borell:

Till Kungl. Maj:ts prövning och avgörande föreligger fråga om anslag till uppförande för telegrafverkets räkning av en stationsbyggnad i Malmö, i samband varmed står spörsmålet om beredande av förbättrade lokaler för länsstyrelsen i Malmöhus län.

Då utredningen i sistnämnda fråga vid tiden för avlåtande av statsverkspropositionen icke slutförts, har Kungl. Maj:t i berörda proposition (Utgifter

Bihang till riksdagens protokoll 1929. 1 saml. 153 häft. (Nr 183.)

för kapitalökning, bil. 2, punkt 7) föreslagit riksdagen att i avbidan på den proposition, som kunde komma att avlätas i ämnet, för uppförande av sagda stationsbyggnad för budgetåret 1929/1930 beräkna ett reservationsanslag av 480,000 kronor, att utgå av lånemedel.

Sedan utredningen i ärendet numera fullbordats, anhåller jag att åter få anmäla detsamma.

*Frågornas
tidigare be-
handling.*

Beträffande den tidigare behandlingen av föreliggande frågor må här erinras om följande:

I 1928 års statsverksproposition föreslog Kungl. Maj:t riksdagen att för budgetåret 1928/1929 anvisa ett reservationsanslag av 500,000 kronor för uppförande för en beräknad kostnad av 980,000 kronor av en stationsbyggnad å de telegrafverket tillhöriga tomterna nr I—XII i kvarteret nr 3 Sparven, belägna vid Östra Kanalgatan, Drottninggatan och Västra Kanalgatan i Malmö. Det begärda anslaget anvisades av riksdagen (skrivelse nr 208).

Enligt det av telegrafstyrelsen framlagda förslaget till stationsbyggnad skulle byggnaden uppföras i fem våningar. Av våningarna voro de två översta avsedda att tagas i anspråk för telefonstationen, vilken skulle anordnas för automatisk drift, den mellersta att användas till tjänstelokaler för distriktsförvaltningens linjeavdelning, för vilken nu förhyres lokal mot en årshyra av 13,000 kronor, samt de två understa våningarna för uthyrning tills vidare. Att stationsbyggnaden i förslaget tilltagits större än som för lång tid framåt erfordrades för telegrafverkets eget behov var betingat av angelägenheten att vid framdeles erforderlig utökning av telefonstationslokalerna med hänsyn till den känsliga maskinella utrustningen i telefonstationen söka såvitt möjligt undvika en påbyggnad.

Vad beträffar spörsmålet om beredande av förbättrade lokaler för länsstyrelsen i Malmöhus län, anförde *länsstyrelsen i Malmöhus län* i skrivelse den 24 februari 1927, att länsstyrelsens lokaler i landsstatshuset vore otillräckliga, samt hemställde om bemyndigande att låta upprätta förslag till omändring av den genom Kronprinsens husarregementes indragning ledigblivna kasernen i Malmö till lokaler för länsstyrelsen och lantmäterikontoret.

Denna framställning tillstyrktes av *kasernkommittén*.

I utlåtande den 10 november 1927 över denna framställning anförde *byggnadsstyrelsen* bland annat följande:

Länsarkitekten N. Blanck hade upprättat ett förslag till kasernens omändring till lokaler för länsstyrelsen, landsfogden, länsarkitekten och lantmäterikontoret, och beräknades kostnaderna för kasernens ombyggnad enligt detta förslag approximativt till 290,000 kronor. Enligt inom byggnadsstyrelsen gjord undersökning syntes detta belopp vara alltför lågt beräknat, och torde man böra räkna med en kostnad av minst 475,000 kronor. På grund av att de enskilda rummen i många fall måst givas en storlek, som ej direkt påfordrades av tjänstens rationella bedrivande, komme de årliga driftkostnaderna för uppvärmning och städning att fördyras med omkring 8,000 kronor per år. Vid nu angivna förhållanden kunde ifrågasättas, huruvida icke nybyggnad för ändamålet vore för

statsverket ekonomiskt fördelaktigare. En dylik nybyggnad för länsstyrelsen skulle kunna uppföras för 525,000 kronor och borde förläggas till den av statsverket i samband med upplåtande till Malmö stad av Slottsholmen förvärvade tomten i kvarteret Karin i stadsdelen Rörslöjden.

Det finge emellertid icke förbises, att om lantmäterikontoret flyttades från sina nuvarande lokaler i det nya posthuset till kasernens, det syntes synnerligen tvivelaktigt, huruvida de sålunda ledigblivna lokalerna kunde väntas bli uthyrda. Medtoges i beräkningen den golvyta om 900 kvadratmeter, som i den planerade telefonstationsbyggnaden skulle omedelbart avses till uthyrning, skulle statsverket vid genomförande av kasernförslaget hava till uthyrning i Malmö kontorslokaler om icke mindre än 2,660 kvadratmeter och vid genomförande av nybyggnadsförslaget 1,860 kvadratmeter.

Om än sålunda starka skäl talade för att länsstyrelsens lokalfråga borde lösas genom nybyggnad å nyssnämnda tomt i kvarteret Karin, hade byggnadsstyrelsen med hänsyn till svårigheten att för annat ändamål utnyttja ifrågavarande kasernbyggnad, ehuru efter viss tvekan, kommit till den uppfattningen, att nämnda byggnad borde komma till användning såsom lokaler för länsstyrelsen och lantmäterikontoret.

I utlåtande den 30 november 1927 över telegrafstyrelsens förslag till stationsbyggnad förklarade sig 1927 års besparingsnämnd anse, att en lösning av länsstyrelsens lokalfråga genom dess förläggande till kasernens såvitt möjligt icke borde väljas. Såsom skäl härför anfördes *dels* kasernens för länsstyrelsen olämpliga läge på grund av dess avstånd av över två kilometer från centralstationen och mer än en kilometer från stadens centrum (Gustaf Adolfs torg), *dels* de dryga kostnaderna för kasernens omändring och *dels* att kasernens i dess ändrade skick ej kunde bli så ändamålsenlig som en för länsstyrelsens behov från början avsedd nybyggnad.

Beträffande kasernens användande för något annat ändamål anförde besparingsnämnden:

Det hade syntts nämnden, att man ej utan vidare borde avvisa tanken att till kasernens förlägga en anstalt för sinnessjuka. Även om en sådan användning av byggnaden ej funnes böra ske, syntes det ej innebära någon större olägenhet, om byggnaden under någon tid stode outnyttjad. Det vore att märka, att de yttre flyglarna vore inredda till underofficersbostäder (för familjer) och komme att bebos en tid framåt, och det vore ej alldeles otänkbart, att kasernens även i övrigt skulle kunna användas till bostäder. Skulle jämväl en sådan lösning visa sig ogenomförbar, syntes man böra inrätta sig för en försäljning av kaserntomten i dess helhet.

Då det måste anses angeläget, att statens utgifter i möjligaste mån nedbringes, föreslog besparingsnämnden en sådan lösning av länsstyrelsens lokalfråga, att länsstyrelsen skulle förläggas till den ifrågasatta telefonstationsbyggnaden. Besparingsnämnden anförde härom bland annat:

En dylik lösning förutsatte, att telegrafverkets linjeavdelning ej förlades till stationsbyggnaden. Genom att det nuvarande landsstatshuset ej längre användes för länsstyrelsen kunde emellertid linjeavdelningen flyttas in i landsstatshuset, vilket läge i omedelbar närhet av det nuvarande telegraf- och telefonstationshuset. Skedde så, kunde erforderligt utrymme för länsstyrelsen disponeras i den nya telefonstationsbyggnadens tre undre våningar.

Enligt en besparingsnämnden under hand tillställd promemoria från telegrafstyrelsens linjebyrå torde den planerade telefonstationen under de närmaste 10

åren med all sannolikhet kunna rymmas i två våningar. Toges därefter ytterligare en halv våning i anspråk, skulle detta antagligen räcka för ytterligare 10 år framåt. Länsstyrelsen borde alltså kunna räkna med möjlighet att få disponera tre våningar under närmaste 10-årsperiod men allenast två och en halv under det därpå följande decenniet. Förutom dessa tre våningar skulle större delen av den blivande vindsvåningen kunna ställas till länsstyrelsens förfogande under samma tid. För den halva våning, som beräknades bliva erforderlig för telegrafverket efter de första 10 åren, torde länsstyrelsen kunna beredas ersättning genom uppförandet av flygelbyggnad till telefonstationshuset.

Med hänsyn till de sålunda lämnade upplysningarna tvekade besparingsnämnden ej att förorda, att länsstyrelsen förlades till telefonstationshuset. Visserligen kunde man ej räkna med att länsstyrelsen för all framtid kunde stanna i sagda byggnad. Med hänsyn härtill borde för en framtida nybyggnad för länsstyrelsen reserveras det stora tomtutrymme, som disponerades av Malmö asyl.

Länsstyrelsen förfogade i sina nuvarande lokaler över en effektiv golvyta (vaktrum men icke arkivutrymmen medräknade) av 960 kvadratmeter. I de tre undre våningarna i telefonstationshuset skulle kunna beredas en effektiv golvyta av omkring 1,350 kvadratmeter eller på 40 kvadratmeter när lika stort utrymme, som skulle avses för länsstyrelsen i husarkasernen och som torde vara större än som för närvarande vore erforderligt. För arkiv kunde den stora vinden i telefonstationshuset användas, möjligen ock en del av källarvåningen. Närmare förslag rörande rumsindelningen hade besparingsnämnden ej ansett sig böra framlägga. Nämnden förutsatte, att inredningen av telegrafstyrelsen ordnades i samförstånd med länsstyrelsen. Med hänsyn till framdeles erforderliga omflyttningar inom byggnaden borde emellertid självfallet mellanväggar och annan inredning givas sådan konstruktion, att omändringarna kunde ske med minsta möjliga kostnad.

I utlåtande den 7 december 1927 över besparingsnämndens förslag förklarade sig *telegrafstyrelsen* icke hava något att erinra mot att, i den utsträckning besparingsnämnden föreslagit, åt länsstyrelsen uthyra lokaler inom den föreslagna telefonstationsbyggnaden. Styrelsen framhöll därvid, att styrelsen icke kunde genom avtal garantera ifrågavarande hyresrätts bestånd för en mera avsevärd tid framåt utan att styrelsen måste förbehålla sig rätten att, i den mån och vid de tider telegrafverkets intressen så fordrade, för telegrafverkets räkning få disponera ifrågavarande utrymmen. Vad distriktsförvaltningens linjeavdelnings lokalfråga anginge, ansåge telegrafstyrelsen densamma kunna ordnas på ett tillfredsställande sätt, även om avdelningen icke skulle få disponera de för densamma ursprungligen avsedda lokalerna i den planerade telefonstationsbyggnaden.

Länsstyrelsen i Malmöhus län anförde i utlåtande den 8 december 1927 med anledning av besparingsnämndens förslag i huvudsak:

Det av besparingsnämnden framlagda förslaget att låta länsstyrelsen tillvidare inhysas hos telegrafstyrelsen verkade icke tilltalande. Även om det erbjöda utrymmet skulle kunna anses tillräckligt för den närmaste framtiden, så vore det dock föga tillfredsställande, att en institution sådan som länsstyrelsen återigen om några få år skulle nödgas flytta till nya lokaler. Att länsstyrelsen under de första tiotal åren skulle få förfoga över tre våningar men för tiden därefter endast över två och en halv skulle säkerligen medföra en otrygghet, som vore synnerligen beklaglig. Toge man vidare i betraktande, att länsstyrelsens verksamhet enligt hittills gjorda erfarenheter hade tendens till ökning, kunde snarare fog finnas för att det planerades för en successiv utvidgning av utrymmet än, såsom nu bebådats, en minskning.

Länsstyrelsen hade emellertid med ledning av de vid remisshandlingarna följande ritningarna över den tilltänkta telefonstationsbyggnaden verkställt undersökning, huruvida de för länsstyrelsens avsedda tre våningarna kunde beräknas lämna tillräckligt utrymme för länsstyrelsens behov. I sådant avseende hade under länsarkitektens medverkan uppgjorts bifogad skiss med närmare planläggning för lokalernas disposition. Det hade vid undersökningen befunnits, att utrymmena skulle för länsstyrelsens *nuvarande* behov bli tillräckliga, men knappast mera. Skulle sålunda ytterligare arbetsuppgifter påläggas länsstyrelsen, bleve, för så vitt icke en dylik ökning hölle sig inom tämligen snäva gränser, lokalutrymmet redan för trångt. Emellertid skulle länsstyrelsen nu våga beräkna, att lokalutrymmet kunde vara någorlunda tillfyllest under ett tiotal år framåt. Därest således garantier kunde lämnas, att länsstyrelsen finge sitta i orubbade bo under dessa år samt att därefter en nybyggnad för länsstyrelsens räkning komme att uppföras, så skulle besparingsnämndens förslag kunna från länsstyrelsens sida, ehuru med tvekan, godtagas. Detta dock under den förutsättning, att den bebådade uppbördsreformen icke under denna tid bleve genomförd. Ty skulle så ske och skulle länsstyrelsen för den nytillkomna uppbördsavdelningen behöva förhyra lokaler å annat ställe samt därigenom bli ur stånd att behörigen organisera det nya arbete, som genom denna reform krävdes, så kunde förslaget under inga förhållanden av länsstyrelsen godkännas. En given förutsättning måste vidare vara, att den maskinella anordning, som vore avsedd att av telegrafverket inläggas i de översta våningarna, fungerade på sådant sätt, att länsstyrelsens personal därav icke stördes i sitt arbete. Det hade nämligen från visst håll framkastats misstanken om att dylika apparater skulle åstadkomma mycket slammer.

I 1928 års statsverksproposition vitsordade departementschefen, att behovet av förbättrade lokaler för länsstyrelsen vore trängande. Beträffande sättet för detta behovs tillgodoseende anförde departementschefen, att genom länsstyrelsens förläggande till husarkasernen eller genom uppförande av nytt landsstatshus å den statsverket tillhöriga tomten i kvarteret Karin visserligen en mera definitiv lösning av länsstyrelsens lokalfråga skulle vinnas, men dels komme länsstyrelsen att i sådant fall erhålla ett mindre gott läge än om den förlades till den ifrågasatta telefonstationsbyggnaden och dels vore bägge alternativens genomförande förenade med högst betydande engångskostnader och — vad anginge kasernalternativet — jämväl höga driftkostnader. På grund av ovissheten, huruvida och i vilken form den under utredning varande omläggningen av uppbördsväsendet kunde bli genomförd, syntes jämväl försiktigheten bjuda att icke definitivt ordna lokalförhållandena för länsstyrelsen. Då emellertid den föreslagna nybyggnaden för telegrafverkets räkning syntes, oberoende av huru byggnadens undre våningar för den närmaste tiden komme att användas, böra omedelbart komma till utförande, ansåg departementschefen läget av länsstyrelsens lokalfråga icke böra hindra, att beslut om byggnadens uppförande i föreslagen storlek redan vid årets riksdag komme till stånd. Därest det vid fortsatt övervägande funnes lämpligt att till den nya stationsbyggnaden förlägga länsstyrelsen, förefunnes tillräckligt rådrum att vidtaga i anledning därav erforderliga lokaldispositioner.

I sin förenämnda skrivelse nr 208 anförde riksdagen, att riksdagen vid prövning av länsstyrelsens lokalfråga — i likhet med länsstyrelsen och kasernkom-

mittén — kommit till den uppfattningen, att en länsstyrelsens förläggning till husarkasernen skulle medföra en ur olika synpunkter gynnsam lösning av såväl länsstyrelsens lokalfråga som ock spørsmålet om den numera utrymda kasernbyggnadens framtida disposition. Nämda byggnad, som icke torde undgå att taga skada genom att någon längre tid stå obegagnad, skulle på detta sätt få en nyttig och — enligt vad som framginge av utredningar, verkställda av länsstyrelsen — fullt ändamålsenlig användning. De synnerligen framträdande och kännbara utrymmessvårigheter, varunder länsstyrelsen hade att arbeta, talade också för att förslag härtill snarast utarbetades och framlades. Riksdagen hölle också före, att överinseendet och vården av byggnaden omedelbart borde överflyttas från arméförvaltningen till byggnadsstyrelsen.

Vid utarbetandet av planerna för den närmare användningen av den blivande telegrafbyggnaden syntes man därför enligt riksdagens mening böra räkna med att denna icke disponerades för länsstyrelsen.

Genom beslut den 6 juli 1928 har *Kungl. Maj:t* anbefallt telegrafstyrelsen att inkomma med fullständiga ritningar och kostnadsberäkningar för ifrågavarande stationsbyggnad, därvid tillika skulle angivas, huruvida och i vad mån ändring i kostnaderna beräknades äga rum för det fall att länsstyrelsen i Malmöhus län icke komme att förläggas till stationsbyggnaden. Vidare har *Kungl. Maj:t* samma dag anbefallt byggnadsstyrelsen att i samråd med länsstyrelsen i Malmöhus län verkställa utredning rörande användningen av husarkasernen i Malmö, vilken utredning jämväl skulle omfatta beräkning av kostnaderna för husarkasernens iordningställande till lokaler för länsstyrelsen, ävensom att till *Kungl. Maj:t* inkomma med de förslag, vartill sagda utredning kunde föranleda.

Sedermera har *Kungl. Maj:t* den 6 oktober 1928 förordnat, att ifrågavarande kasernetablissemant i Malmö med undantag av en förrådsbyggnad skulle från och med den 1 november 1928 stå under byggnadsstyrelsens vård och förvaltning.

Föreliggande utredningar och förslag. I skrivelse den 13 december 1928 har *byggnadsstyrelsen* med anledning av det styrelsen givna uppdraget till en början anfört följande:

Länsstyrelsens förläggande till husarkasernen eller till telefontationsbyggnaden. Med anledning av *Kungl. Maj:ts* ovanberörda befallning hade byggnadsstyrelsen uppdragit åt länsarkitekten Blanck att i samråd med länsstyrelsen verkställa utredning rörande husarkasernens användning till tjänstelokaler för länsstyrelsen och lantmäterikontoret i länet. Efter verkställd utredning hade länsarkitekten Blanck till styrelsen inkommit med ett förslag till inrymmande i kasernbyggnaden av länsstyrelsen och lantmäterikontoret, vilket förslag, åskådliggjort å bilagd ritningskopia, daterad den 13 november 1928, och fasadritning, daterad den 15 oktober 1928, i huvudsak överensstämde med det av Blanck tidigare uppgjorda och av byggnadsstyrelsen med förberörda utlåtande den 10 november 1927 till *Kungl. Maj:t* överlämnade förslaget.

Enligt det tidigare förslaget till husarkasernens användning för länsstyrelsens behov skulle de därav betingade kostnaderna uppgå till 475,000 kronor. En å styrelsens byggnadsbyrå nu gjord beräkning gäve vid handen, att kostnaderna för realiserandet av det senaste förslaget skulle, sedan alla möjligheter till förändringar utnyttjats, kunna begränsas till 400,000 kronor.

Byggnadsstyrelsen erinrar vidare om sin i styrelsens utlåtande den 10 november 1927 efter viss tvekan uttalade uppfattning, att husarkasernen borde användas såsom lokaler för länsstyrelsen och lantmäterikontoret, samt anför härom:

Styrelsens uttalade tvekan berodde dels på de avsevärda kostnader, som kasernens ombyggnad för länsstyrelsens och lantmäterikontorets behov på grundval av den då verkställda preliminära utredningen måste beräknas draga, och dels på det förhållandet, att därest kasernen komme till dylik användning, lokaler i högst betydande omfattning skulle bliva hyreslediga i kronans hus i Malmö. Då av de uppgifter, som lämnats styrelsen om de vid nämnda tidpunkt rådande förhållandena på hyresmarknaden i Malmö, ville synas, som om lokaler av här ifrågavarande slag vore mindre begärliga, kunde befaras, att de till uthyrning lediga lokalerna icke skulle komma att finna användning.

Att styrelsen emellertid, trots dessa betänkligheter, förordade kasernens ombyggnad, berodde därpå, att länsstyrelsens behov av ökat utrymme vore trängande samt att styrelsen för det dåvarande icke kunde föreslå andra utvägar för dettas tillgodoseende än ombyggnad av kasernen eller nybyggnad.

Under den utredning, som föregick styrelsens utlåtande den 10 november 1927, hade uppmärksamats möjligheten att inom det beramade nya telefonstationshuset bereda lokaler åt länsstyrelsen. Då emellertid de från telegrafstyrelsens sida lämnade uppgifterna utvisade, att med den disposition av byggnaden, som från telegrafverkets sida avsågs, utrymmet ej bleve tillräckligt, måste styrelsen låta denna fråga falla.

Byggnadsstyrelsen anför härefter, att då styrelsen med anledning av Kungl. Maj:ts förenämnda uppdrag tagit frågan om kasernbyggnadens användning under förnyad omprövning, denna lett till ett i viss mån annat resultat för styrelsens vidkommande än då frågan tidigare varit föremål för styrelsens bedömande. Styrelsen anför härom följande:

I skrivelse den 22 oktober 1928 hade länsarkitekten Blanck på grundval av nu rådande förhållanden på hyresmarknaden i Malmö lämnat en beräkning rörande möjligheten till uthyrning av kasernens olika utrymmen. Enligt denna beräkning syntes läget å hyresmarknaden hava icke oväsentligt förbättrats, och hölle länsarkitekten före, att lokalerna i kasernbyggnaden skulle, utan större förändringar, kunna uthyras för följande belopp:

	Kronor.
samtliga byggnader utom huvudbyggnaden	13,000
bostäderna inom huvudbyggnaden	8,000
övriga lokaler (kontor och lagerrum)	18,700.

Summa 39,700.

Under förutsättning av samtliga lokalers uthyrning till de obestridligen låga å-priser, som låge till grund för länsarkitekten Blancks beräkning, och då det årliga underhållet av det under styrelsens förvaltning numera stående etablissemmentet av styrelsen beräknades till i runt tal 10,000 kronor, skulle alltså denna fastighet lämna en nettoavkastning av omkring 30,000 kronor. Det kunde även tänkas, att genom en viss modernisering och uppsnygning av byggnaderna, särskilt huvudbyggnaden, en icke oväsentligt högre hyra skulle kunna utvinnas, varvid dock givetvis anspråket på underhållet stegrades och kostnaderna härför ökades.

I betraktande av dessa omständigheter syntes önskemålet att omedelbart finna en permanent användning för något statsändamål av kasernbyggnaden

i Malmö icke vara så påträngande, som styrelsen tidigare hållit före. Genom uthyrning åtminstone tillsvidade av kasernlokalerna kunde den tidpunkt avvaktas, då det möjligen kunde befinnas lämpligt att taga etablissemnet i bruk för något allmänt ändamål, som nu ej kunde förutses, eller ock försälja egendomen.

Att byggnadsstyrelsen numera kommit till denna uppfattning hade jämväl sin orsak däri, att möjligheten att lösa länsstyrelsens lokalfråga kommit i ett i viss mån annat läge. Såsom styrelsen tidigare anfört, hade styrelsen vid tidpunkten för avgivandet av utlåtandet av den 10 november 1927 övergivit tanken på att förlägga länsstyrelsen till den nya stationsbyggnaden på grund av bristande utrymme enligt den då av telegrafstyrelsen tänkta dispositionen av byggnaden. Med hänsyn emellertid till vad telegrafstyrelsen i denna fråga anfört i sitt utlåtande den 7 december 1927 hade byggnadsstyrelsen ansett sig böra upptaga frågan om länsstyrelsens förläggning till stationsbyggnaden till förnyad omprövning.

Såsom telegrafstyrelsen framhållit, skulle distriktsförvaltningens linjeavdelning utan olägenhet kunna förläggas till det nuvarande landsstatshuset, där två våningar och hela vinden skulle tagas i anspråk, det ville säga större delen av denna byggnad. Härigenom skulle hela bottenvåningen och våningarna 1 och 2 trappor upp i den nya telefonstationsbyggnaden bliva disponibla för länsstyrelsen.

Beträffande sistnämnda lokaler hade byggnadsstyrelsen funnit, att genom borttagandet av mitteltrappan, som syntes styrelsen obehövligen, då förutom denna skulle finnas två rymliga sidotrappor, skulle i varje våning det nyttiga utrymmet kunna ökas med omkring 50 kvadratmeter, varigenom inom bottenvåningen, våningen 1 trappa och halva våningen 2 trappor upp skulle kunna erhållas en sammanlagd nyttig golvyta av 1,250 kvadratmeter, vilket enligt styrelsens uppfattning motsvarade länsstyrelsens nuvarande utrymmesbehov. Härigenom skulle alltså länsstyrelsen icke behöva taga i anspråk — annat än möjligen tillfälligtvis — den halva våning 2 trappor upp, som telegrafstyrelsen förklarat sig hava behov av för framtida utvidgning.

Härutöver skulle länsstyrelsen komma att disponera omkring 250 kvadratmeter arkivutrymme samt en vaktmästarbostad i vindsvåningen.

Någon reserv för framtida behov av ökat utrymme finnes emellertid icke i byggnaden. Byggnadsstyrelsen hade med anledning härav undersökt möjligheten att genom framtida tillbyggnad tillgodose detta krav, och hade därvid befunnit, att icke oväsentligt ökat utrymme, utöver vad som avsetts i de av telegrafstyrelsen framlagda ritningarna, framdeles skulle kunna erhållas i flygelbyggnaderna utefter de båda sidogatorna. Genom en breddning av flyglarna skulle i anslutning till de tre nedersta våningarnas korridorsystem kunna vinnas ett tillskott av omkring 1,000 kvadratmeter nyttig golvyta, vilket måste anses väl motsvara länsstyrelsens utvidgningsbehov, även om den ifrågasatta omläggningen av uppborädsverket skulle bliva verklighet.

Enligt vad från telegrafstyrelsens sida under hand meddelats byggnadsstyrelsen skulle något hinder icke föreligga för en dylik förändring av det förevarande ritningsförslaget, och torde ej heller någon fördyring av byggnadskostnaderna därav uppkomma.

Byggnadsstyrelsen hade under hand förhört sig hos telegrafstyrelsen rörande den hyra, som länsstyrelsens lokaler i telefonstationsbyggnaden kunde väntas betinga. Någon slutgiltig beräkning kunde emellertid ej nu framläggas, då telegrafstyrelsen ville låta beloppets slutliga bestämmande anstå, tills byggnadskostnaderna i sin helhet kunde med säkerhet överblickas, men syntes dock hyran, med stöd av nu gjorda beräkningar och i enlighet med de grunder, som telegrafverket, postverket och riksbanken sinsemellan plägade använda,

bliva för 2½ våningar, innefattande omkring 1,250 kvadratmeter nyttig golvyta, samt därutöver omkring 250 kvadratmeter arkivutrymme jämte en vaktmästarbostad, omkring 50,000 kronor per år, motsvarande för tjänsterummen omkring 37 kronor per kvadratmeter och år och för arkivlokalerna omkring 15 kronor per kvadratmeter och år.

I nuvarande landsstatshuset skulle telegrafstyrelsen förhyra hela våningarna 1 och 2 trappor upp samt hela vinden, inrymmande omkring 645 kvadratmeter nyttig golvyta samt 190 kvadratmeter arkivutrymme. Beräknades för tjänsterummen en hyra av 20 kronor per kvadratmeter samt för arkivlokalerna 10 kronor per kvadratmeter, skulle hyran för dessa lokaler bliva 14,800 kronor eller i runt tal 15,000 kronor per år.

För bottenvåningen i nuvarande landsstatshus, vilken av länsarkitekten Blanck värderades högre än de ovanför varande våningarna, hade denne beräknat hyresvärdet efter omkring 30 kronor per kvadratmeter till omkring 9,000 kronor. Den sammanlagda avkastningen av landsstatshuset skulle enligt denna beräkning alltså bliva 24,000 kronor per år.

Det syntes styrelsen, som om den nu framlagda lösningen av länsstyrelsens lokalfråga skulle vara ur flera synpunkter den lämpligaste. I den nya telefonstationsbyggnaden skulle sålunda länsstyrelsen kunna beredas lokaler, som fullt motsvarade det nuvarande utrymmesbehovet och som i fråga om läget måste anses äga ett bestämt företräde framför husarkasernen. Genom möjligheten till byggnadens framtida tillbyggnad kunde förväntas, att såväl länsstyrelsen som telegrafverket inom denna fastighet skulle kunna beredas erforderligt utrymme för åtminstone 20 år framåt. En bestämd fördel vunnes även genom detta förläggingsförslag såtillvida, att kronans hus i Malmö skulle bliva utnyttjade för statens behov och att den eljest nödvändiga men alltid ovissa uthyrningen begränsades i stort sett till endast kasernetablissemmentet. Någon förflyttning av lantmäterikontoret skulle ej heller förekomma, utan detta skulle kvarbliva i sina fullt ändamålsenliga lokaler i det kronan tillhöriga posthuset.

På grund av det anförda hemställer byggnadsstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte till 1929 års riksdag avlåta proposition i syfte *dels* att länsstyrelsen i Malmöhus län måtte beredas erforderliga lokaler i den tillämnade telefonstationsbyggnaden i Malmö, *dels ock*, vid bifall härtill, att för telegrafverkets distriktsförvaltnings linjeavdelning i Malmö måtte anordnas lokaler i det nuvarande landsstatshuset därstädes, sedan länsstyrelsen därifrån avflyttat.

Länsstyrelsen i Malmöhus län har i utlåtande häröver den 22 december 1928 i huvudsak anført:

Till en början ville länsstyrelsen förklara, att länsstyrelsen icke funnit något att erinra mot den av länsarkitekten Blanck i samråd med representanter för länsstyrelsen uppgjorda planen för kasernbyggnadens användande för länsstyrelsens behov och den indelning av kasernutrymmet, som verkstälts för olika avdelningar inom länsstyrelsen. Länsstyrelsen ville till och med förbehållslöst utsäga, att genom byggnadsstyrelsens direkta medverkan avsevärda förbättringar vunnits i nu berörda hänseende i förhållande till den indelning, som av länsarkitekten Blanck ursprungligen uppgjorts. Enligt den nu föreliggande planen och indelningen skulle länsstyrelsens behov av ämbetslokaler bliva utomordentligt väl tillgodosett för lång tid framåt.

Beträffande de skäl, som föranlett byggnadsstyrelsen att frångå sitt i skrivelse den 10 november 1927 avgivna förord för husarkasernens användning till

ämbetslokaler åt länsstyrelsen och i stället förorda länsstyrelsens förläggande till telefonstationsbyggnaden, anför länsstyrelsen i huvudsak följande:

Vad anginge det av byggnadsstyrelsen anförda skälet, att läget å hyresmarknaden i Malmö förbättrats, så hade denna förbättring mera bort vara ägnad att undanröja förut hysta betänkligheter än att, såsom skett, tjäna till underlag för ett frångående av förslaget om kasernens användande till ämbetsbyggnad åt länsstyrelsen. I själva verket hade länsstyrelsen för sin del aldrig funnit någon fara föreligga för möjligheterna till uthyrning av sin nuvarande ämbetsbyggnad, av lantmäterikontorets nuvarande lokaler i posthuset samt av eventuellt överflödiga utrymmen i nya telefonstationsbyggnaden. Alla dessa byggnader borde på grund av deras lägen kunna utan svårigheter tillgodogöras å hyresmarknaden.

Vida svårare skulle det utan tvivel bliva att finna antagbara hyresspekulanter å kasernbyggnaden med dess vida sämre affärsläge. Det vore emellertid med hänsyn till en numera yppad möjlighet för uthyrning av kasernbyggnaden, som byggnadsstyrelsen funnit läget å hyresmarknaden föranleda ett frångående av sitt förut givna förordande av kasernens upplåtande åt länsstyrelsen. Det kunde ju vara möjligt, att genom en utplottring av skilda delar av själva kasern till många hyresgäster skulle kunna ernås det av byggnadsstyrelsen beräknade hyresbeloppet, men fråga kunde verkligen vara, om det vore lämpligt, att staten uppträdde såsom hyresvärd för en mängd hyresgäster av olika slag och för olika ändamål. Säkert vore, att läget kunde locka endast på grund av det billiga hyrespriset samt att spekulanterna komme att förete en ganska brokig blandning av affärsmän av mycket olika slag och måhända icke alltid av det solidaste. Dessutom kunde förväntas, att var och en av dem såsom villkor för förhyrandet måste kräva ändringar av rumsinredningen samt inrättande av hissanordningar av olika slag för lokalernas tillgodogörande. Den nettoinkomst, som staten kunde vid ett sådant tillgodogörande av byggnaden erhålla, torde icke kunna beräknas bliva så synnerligen förmånlig, att den kunde uppväga de påtagliga olägenheter av mångahanda slag, som skulle vara förenade med ett så beskaffat användningssätt.

Vidkommande den omständigheten, att fråga uppkommit att förlägga länsstyrelsen till telefonstationsbyggnaden, kunde det visserligen antagas, att telegrafstyrelsen efter förhållandena för närvarande skulle kunna beräkna en tioårsperiod eller längre tid, varunder efter all sannolikhet lokalerna icke för telegrafstyrelsen komme att erfordras, men med någon säkerhet läte sig detta helt visst icke ens av telegrafstyrelsen bedömas. Utvecklingen kunde gå snabbare än vad som nu kunde förutses, och det måste väl vara uppenbart, att om utvecklingen krävde en tidigare disposition för telegrafverkets räkning av de till länsstyrelsen uthyrda lokalerna eller någon del därav, så kunde med all säkerhet förväntas, att det bleve länsstyrelsen, som finge vika, och icke telegrafstyrelsen. Det vore detta otrygga tillstånd, som gjorde länsstyrelsen betänksam, då länsstyrelsen hade en icke så länge sedan vunnen erfarenhet om de oerhörda svårigheterna, som flyttning betydde för ett verk sådant som länsstyrelsen, som dagligen måste fungera, vartill komme, att risken förefunnes för att viktiga handlingar under flyttningen skulle förkomma, vilket också förra gången blev förhållandet.

I sitt nu framkomna förslag hade byggnadsstyrelsen ansett sig hava löst jämväl frågan om beredande av utvidgade lokaler åt länsstyrelsen, i händelse uppboråsreformen skulle komma till stånd. Dessa utvidgade lokaler skulle nämligen erhållas genom en eljest obehövligen påbyggnad av flyglarna till den nya telefonstationsbyggnaden. Länsstyrelsen kunde i anledning härav icke underlåta att göra den reflexionen, att byggnadsstyrelsen genom detta förslag syntes

hava kommit något vid sidan av de statsekonomiska synpunkterna. Ty det kunde väl knappast vara överensstämmande med telegrafverkets fördelar att eventuellt få för länsstyrelsens räkning uppföra en byggnad, som icke kunde vara för telegrafverkets behov erforderlig eller användbar.

När det komme att inträffa, att telegrafverket finge behov av länsstyrelsens lokaler, så bleve husarkasernen antagligen då liksom nu sista tillflykten, men då troligen i ett än mera förfaret skick än för närvarande. Ty säkerligen vore den fortfarande kvarliggande i avvaktan på den av byggnadsstyrelsen framhållna eventualiteten, att den skulle kunna tagas i bruk »för något allmänt ändamål, som nu ej kunde förutses». Det vore väl då vida bättre att redan nu ställa husarkasernen till länsstyrelsens förfogande. För sin del kunde länsstyrelsen icke förstå annat än att detta jämväl ur statsekonomisk synpunkt bleve det fördelaktigaste. Man borde icke heller förbise, att därigenom bereddtes möjlighet för staten att redan nu draga ekonomisk fördel av tomtområdet i kvarteret nr 10 Karin i stadsdelen Rörstaden med omkring 6,000 kvadratmeters yta. Genom avtal med Malmö stad den 13 juni 1928 i sammanhang med stadens övertagande av asylområdet hade staten berättigats att när som helst tillgodogöra sig ifrågavarande tomtområde även genom avyttring. Detta område skulle kunna uppdelas i 8 byggnadstomter och när som helst försäljas för ett pris av säkerligen minst 200,000 kronor, vilket ju avsevärt skulle minska kostnaderna för kasernens inredande åt länsstyrelsen. Skulle åter länsstyrelsen inhysas hos telegrafverket, måste området ligga obegagnat i avbidan på eventuell användning för länsstyrelsen.

På grund av det anförda har länsstyrelsen avstyrkt förslaget om länsstyrelsens förläggande till telefonstationsbyggnaden samt hemställt, att hos 1929 års riksdag måtte utverkas erforderliga medel för istandsättande av husarkasernen för länsstyrelsens räkning.

Med anledning härav har *byggnadsstyrelsen* i utlåtande den 10 januari 1929 anfört huvudsakligen följande:

Styrelsen ville till en början nämna, att styrelsen, som vore i tillfälle överblicka en stor del av de byggnadsfrågor för statligt ändamål, som i avsaknad av medel måste skjutas å sido, för sin del icke ansett sig kunna vid frågans avgörande förbise det förhållandet, att länsstyrelsens förläggning till husarkasernen skulle medföra ett utlägg av 400,000 kronor, vilket skulle kunna besparas, om länsstyrelsen förlades till telefonstationsbyggnaden. Styrelsen hade så mycket mindre numera tvekat att föreslå sistnämnda lösning, som styrelsen vore fullt förvissad, att de lokaler, som länsstyrelsen skulle erhålla i telegrafverkets byggnad, icke blott vad läget beträffade, såsom styrelsen tidigare framhållit, utan även till beskaffenheten skulle komma att överträffa den förläggning, som skulle kunna anordnas i kasernen.

Länsstyrelsen hade anmärkt, att byggnadsstyrelsen i sitt nu framlagda förslag föresloge, att länsstyrelsen skulle taga i anspråk endast 2 1/2 våningar, medan tidigare föreslagits 3 våningar. I anledning härav ville byggnadsstyrelsen framhålla, att, såsom styrelsen i sin skrivelse den 13 december 1928 anfört, dessa två och en halv våningar bleve fullt tillräckliga för länsstyrelsens nuvarande behov enligt det program, som länsstyrelsen tillställt byggnadsstyrelsen. Det finge ej heller förbises, att genom att den halva tredje våningen reserverades till utvidgningar för telegrafverket länsstyrelsen bereddtes större trygghet för längre tid framåt i sitt lokalinnehav.

I fråga om byggnadsstyrelsens förslag, att länsstyrelsens framtida behov av utvidgning skulle kunna tillgodoses genom uppförande av flyglar, vilka

skulle givas en något större bredd än vad som av telegrafstyrelsen planerats, ville styrelsen framhålla, att innan styrelsen framlagt detta förslag, styrelsen samrått med telegrafstyrelsen och att därvid upplysts, att man från början tänkt sig tillgodose framtida behov av lokalutvidgning genom dylika flyglar, vilka i så fall skulle disponeras såsom kanslilokaler. Länsstyrelsens påstående, att flyglarna skulle vara för telegrafverket oanvändbara, saknade alltså fog. Genom de möjligheter till tillbyggnader, som tomten besutte, och genom de fördelaktiga lägena å trapphusen inom byggnaden bleve det möjligt att utan olägenheter för de båda verken kunna successivt tillgodose dessas behov av ökade utrymmen, utan att verken komme att göra intrång på varandras utrymmesområden inom byggnaden.

Beträffande den av länsstyrelsen antydda möjligheten att genom länsstyrelsens förläggande till husarkasernen kunna försälja statsverkets tomt i kvarteret Karin ville byggnadsstyrelsen anföra, att styrelsen även med länsstyrelsens förläggning till telefonstationsbyggnaden kunde ifrågasätta en försäljning av nämnda tomt, men styrelsen vore icke beredd att fatta ståndpunkt till detta spörsmål, förrän frågan om uppboordsverkets omorganisation blivit slutligen avgjord och man med större visshet kunde beräkna behovet av lokaler för statligt behov i Malmö. Byggnadsstyrelsens förslag om länsstyrelsens förläggning till telefonstationsbyggnaden beredde däremot möjlighet till försäljning av kasernetablisementet med område, vilket efter en av kasernkommittén och Malmö stad ifrågasatt tomtreglering skulle omfatta omkring sex gånger större yta än tomten i kvarteret Karin.

I utlåtande den 25 januari 1929 över byggnadsstyrelsens skrivelse av den 13 december 1928 har *telegrafstyrelsen* förklarat sig vidhålla sina i styrelsens ovanberörda utlåtande den 7 december 1927 gjorda uttalanden samt därutöver anført:

Telegrafstyrelsen ansåge sig likväl böra ytterligare framhålla, att styrelsen avsett icke blott att till stationsbyggnaden koncentrera lokalstationen utan även att i samband härmed i källarvåningen bereda plats för underhålls-, anläggnings- och förrådspersonalen. I följd härav vore det lämpligast, att även linjeexpeditionen för Malmö stad och linjedistriktsbyrån förlades i nybyggnaden.

Det utrymme, som bleve ledigt, därest länsstyrelsens lokaler icke förlades till stationsbyggnaden, skulle användas sålunda: något mer än en våning upptoges av linjedistriktsbyrån och linjeexpeditionerna, halva bottenvåningen iordningställdes för postverket och återstående en och en halv våning uthyrdes. Med hänsyn till det centrala läget torde det icke bliva svårt att erhålla hyresgäster till sistnämnda utrymmen.

Länsstyrel-
sens förläg-
gande till en
nybyggnad
i kvarteret
nr 5 Fersen.

I skrivelse den 17 januari 1929 har *länsstyrelsen i Malmöhus län* framkommit med ett nytt förslag till lösande av länsstyrelsens lokalfråga. Länsstyrelsen har härutinnan anført följande:

Ehuru tidigare framförda meningar om kasernbyggnadens olämpliga läge för ämbetsbyggnad åt länsstyrelsen icke på senare tid avhörts, befarade länsstyrelsen likväl, att det just vore denna omständighet, som utgjorde den huvudsakliga anledningen till att detta förslag syntes hava mött så ringa sympati. Det vore därför en tillfredsställelse för länsstyrelsen att nu kunna tillhandahålla ett nytt uppslag i frågan.

Länsstyrelsens lokalbekymmer hade väckt en viss uppmärksamhet i Malmö. Det vore förmodligen detta, som givit anledning åt chefen för Aktiebolaget

Armerad Betong, ingenjören H. G. Evers, att inkomma med ett erbjudande att bygga på en centralare plats för länsstyrelsens behov, antingen för uthyrning åt länsstyrelsen eller eventuellt för försäljning åt staten.

Det vore flera lyckliga omständigheter, som möjliggjort ett sådant erbjudande.

Å tomterna nr I, VI och VII i kvarteret nr 5 Fersen — vilka innehölle ett sammanlagt yttinnehåll av 2,373 kvadratmeter, begränsat i söder av Östergatan, i norr av Norra Vallgatan samt i öster av den lilla Gertrudsgatan — funnes för närvarande uppförda gamla rivningsfärdiga byggnader. Av dessa tomter vore allenast en i och för sig byggnadsvärdig, medan de två övriga vore alldeles för små för att kunna självständigt bebyggas, helst som planer föreläge för utvidgning av Gertrudsgatan, vilken utvidgning beräknats taga i anspråk högst 115 kvadratmeter utav nu ifrågakvarterets område. För eventuellt bebyggande nödvändiggjordes således här en tomtsammanlagning. Sammanlagda nuvarande taxeringsvärdet vore 315,000 kronor, därav 262,000 kronor för marken och 53,000 kronor för de rivningsfärdiga byggnaderna, vilket taxeringsvärde måste med avseende å fastigheternas belägenhet anses synnerligen lågt.

Tomterna nr I och VI, som befunne sig i enskilda personers händer, hade Evers »fått på hand», med skyldighet att bestämma sig före den 1 april 1929, för 357,000 kronor, och tomten nr VII, som befunne sig i stadens ägo, vore avsedd för utvidgning av Gertrudsgatan. För den del av området, som icke toges i anspråk till utvidgningen, torde icke komma att erläggas någon ersättning, enär nämnda del ekvivalerades av motsvarande områden från övriga tomter. Det pris, till vilket området sålunda kunde förvärvas, berodde uteslutande därpå, att byggnaderna icke kunde förränta tomtvärdet samt att vederbörande ägare icke sett sig i stånd till att vidtaga sådana byggnadsåtgärder, att tomtvärdet bleve förräntat. Priset kunde ingalunda anses dyrt.

Nu erbjöde sig Evers att bygga på detta område för länsstyrelsens räkning på sätt framginge av skrivelse från honom den 16 januari 1929 med därvid fogade ritningar. Erbjudandet innefattade en hyrestid av 20 år mot en årlig hyra av 53,000 kronor. Erbjudandet omfattade också rätt för staten att inom fem år förvärva fastigheten för ett pris av 1,280,000 kronor. Då emellertid en sådan byggnad, uppförd för ett ämbetsverk, icke kunde åtminstone i sin helhet för samma ändamål uthyras efter hyrestidens utgång, hade Evers helt naturligt velat bereda sig möjlighet att finansiera en ombyggnad av fastigheten för annat ändamål efter hyrestidens utgång och för den händelse köp från statens sida icke skulle komma till stånd. Detta hade han velat göra på det sättet, att hyran skulle ökas med 8,000 kronor om året, vilket belopp emellertid skulle återgå i händelse köp från statens sida komme till stånd. För finansiering av byggnadsarbetet hade Evers vidare såsom ett villkor uppställt, att staten efter det byggnaden blivit färdig och insynad till honom utlämnade ett lån å 200,000 kronor emot inteckning, som komme att ligga inom ett belopp av 1,180,000 kronor. Det ovanberörda merhyresbeloppet, 8,000 kronor, skulle årligen få gå i kvittning å lånet. I händelse av köp från statens sida skulle lånet gå i kvittning mot den köpeskilling, staten hade att erlægga. Om köp icke komme till stånd, skulle vad som resterade å lånebeloppet återbetalas senast vid hyrestidens utgång.

Det kunde bestämt påstås, att detta erbjudande vore synnerligen förmånligt för staten, både i avseende å inköpspriset och i avseende å hyresbeloppet. Man måste komma ihåg, att detta tomtområde vore beläget i omedelbar närhet till centralstationen och till länsstyrelsens nuvarande ämbetsbyggnad. Man borde också veta, att Östergatan vore en typisk affärgata, vilket förklarade det höga tomtvärdet. Det billiga hyrespriset hade kunnat möjliggöras allenast därige-

nom, att detta goda affärsläge begagnats genom inrättande av säkerligen mycket inbringande butikslägenheter åt nämnda gata. Utan ett sådant tillgodogörande på affärsläget skulle givetvis ett uppförande av en byggnad av nu ifrågavarande slag på denna plats ställa sig alldeles för oekonomiskt.

I händelse av inköp skulle med all säkerhet dessa butikslägenheter undan för undan under årens lopp stiga i värde samt därigenom mer och mer nedbringa hyresvärdet för länsstyrelsens ämbetslokaler.

Då det givetvis efter mottagandet av nu ifrågavarande anbud ställt sig för länsstyrelsen angeläget att höra stadsarkitektens i Malmö mening om ett bebyggande på sätt nu föreslagits, hade hans yttrande under hand begärts. Vad länsstyrelsen i detta yttrande framförallt fäst sig vid vore stadsarkitektens beräkning av kostnaderna för uppförandet av den ifrågavarande nybyggnaden. Då stadsarkitekten, som ägt tillgång till arbetsbeskrivningen, beräknat denna kostnad till 900,000 kronor, bortsett från tomtvärdet, hade länsstyrelsen fått ytterligare bestyrkt riktigheten av sin förut uttalade uppfattning om både hyrespriset och den åt staten erbjudna inköpssummans billighet. Förklaringen härtill låge uteslutande däri, att anbudsgivaren, såsom innehavare av det nämnda bolaget, kunde uppföra en sådan byggnad billigare än andra samt att han utav intresse för själva saken torde hava gått så nära de verkliga kostnaderna, som över huvud varit tänkbart.

Ur arkitektonisk synpunkt hade stadsarkitekten gjort vissa erinringar. Under hand hade han förklarat, att dessa icke vore så betydelsefulla, att han på grund av dem ämnade ställa några hinder i byggnadsnämnden för byggnadens uppförande i enlighet med förslaget. Emellertid hade länsstyrelsen ansett sig böra tillfråga Evers, huruvida och i vad mån en förändring i villkoren för hans erbjudande behövde vidtagas, för den händelse han i enlighet med stadsarkitektens uppfattning genast skulle låta i planen ingående flyglar utökas med ytterligare en våning. I anledning härav hade Evers inkommit med en skrift. Såsom man funne, skulle hyrespriset för länsstyrelsen bliva det samma, eftersom länsstyrelsen komme att förfoga över lika stort utrymme som förut avsetts. Inköpspriset för staten komme emellertid därigenom att utökas med 170,000 kronor. Det av staten begärda lånet måste också utökas med ett belopp av 50,000 kronor. Skulle staten reflektera på ett inköp av fastigheten med en sådan påbyggnad, så vore det givet, att staten tills vidare och intill dess utökning av länsstyrelsens arbetsbörda komme att kräva jämväl de för närvarande överflödiga lokalerna, finge tillgodogöra sig dessa lokaler genom uthyrning på samma sätt, som Evers tänkt sig. Han hade nämligen tänkt sig, att nedre botten av de två längorna skulle inrättas för uthyrning till ungarlägenheter med särskilda utgångar till Gertrudsgatan från den ena längan och till Norra Vallgatan från den andra längan.

På grund av det anförda har länsstyrelsen hemställt, att Kungl. Maj:t i blivande proposition i ämnet måtte taga detta nya uppslag under övervägande.

Därefter har länsstyrelsen överlämnat en den 4 mars 1929 dagtecknad skrift, däruti Evers utsträckt sitt erbjudande att gälla till den 25 april 1929.

I anledning härav har *byggnadsstyrelsen* i utlåtande den 21 februari 1929 anført följande:

Enligt ifrågavarande förslag skulle statsverket lämna ingenjören Evers ett lån å 200,000 kronor mot 5 % ränta och säkerhet i inteckning, liggande intill 100,000 kronor under försäljningssumman, 1,280,000 kronor. Enligt vad landshövdingen friherre Ramel meddelat, skulle emellertid Evers numera tänkt sig ordna penninganskaffningen på annat sätt, varför detta villkor finge anses hava bortfallit.

Förslaget vore åtföljt av ritningar, angivande den för länsstyrelsen avsedda rumsfördelningen. Ritningsförslaget upptog mot Östergatan en huvudbyggnad med fasad mot söder, från vilken flyglar utginge i nordlig riktning, omfattande en mot Norra Vallgatan öppen gård, belägen på byggnadens norra sida. Av flyglarna vore den ena belägen utefter Gertrudsgatan, som efter vidgning komme att erhålla en bredd av 9 meter, och den andra mot tomtgräns utefter brandmur. Byggnaden mot Östergatan vore avsedd att uppföras i 4 våningar, under det att flyglarna skulle uppföras i 2 våningar jämte vind, inredd till arkiv. I huvudbyggnaden skulle bottenvåningen mot Östergatan inredas till butiker med lagerlokaler i källaren och avskiljas från den övriga delen av komplexet. Av bottenvåningen vore dock en korridorbredd å huvudbyggnadens gårdssida undantagen från butikerna, och denna vore utbildad som en förbindelseled till byggnadens övriga delar, d. v. s. dels mellan de båda flyglarna och dels medelt från denna förbindelseled utgående två trapphus till huvudbyggnadens övriga etager, varjämte entrén till samtliga dessa lokaler över gården vore ordnad genom denna passage, som angäves eventuellt skola utbildas såsom öppen loggia.

Länsstyrelsen skulle få sina lokaler förlagda i 4 våningar, förbundna inbördes med två trapphus med hissar och fördelade i flyglarnas bottenvåningar, hela våningsplanen i trappa upp och våningarna 2 och 3 trappor upp i gatuhuset mot Östergatan.

I dessa lokaler skulle länsstyrelsen erhålla en sammanlagd golvareal av 1,387 kvm. för tjänstelokalerna, 414 kvm. arkivutrymmen och 80 kvm. blankettförråd samt en vaktmästarbostad om två rum och kök.

Byggnadsstyrelsen anför, att då det nu gällde att bedöma den ekonomiska innebörden för statsverket av det av ingenjören Evers gjorda erbjudandet, styrelsen ville först undersöka det alternativ, som avsåge i n k ö p för kronan av fastigheten i fråga. Härom anför styrelsen:

Detta alternativ borde närmast jämföras med ett uppförande av en byggnad för länsstyrelsen å den statsverket tillhöriga tomten i kvarteret Karin. I byggnadsstyrelsens skrivelse den 10 november 1927 angav styrelsen kostnaden för en dylik nybyggnad till 525,000 kronor. Vid en förnyad undersökning av denna beräkning hade styrelsen funnit, att en byggnad, som till sin storlek hade fullt motsvarande lokaler som den tilltänkta nybyggnaden i kvarteret Fersen men som uppfördes allenast till tre våningars höjd, skulle kunna uppföras för nämnda kostnad, d. v. s. 48 kronor per kbm.

Styrelsen hade även undersökt vad den föreslagna byggnaden i kvarteret Fersen skulle, efter byggnadsstyrelsens erfarenhet, betinga och hade därvid uppskattat denna till en kostnad av cirka 750,000 kronor eller icke oväsentligt lägre än den av stadsarkitekten i Malmö angivna kostnaden.

En jämförelse ur ekonomisk synpunkt mellan inköp av fastigheten i kvarteret Fersen och nybyggnad å kvarteret Karin ställde sig på följande sätt.

Inköpspriset för den färdigbyggda fastigheten i kvarteret Fersen vore 1,280,000 kronor. Med hänsyn till att fastigheten innehölle för uthyrning avsedda affärslokaler torde de årliga omkostnaderna för ränta, onera och underhåll böra beräknas till 7.5 % å inköpssumman, alltså till 96,000 kronor. Härifrån borde dragas butikshyrorna, beräknade till 40,000 kronor, vadan omkostnaderna för länsstyrelsens lokaler skulle bli 56,000 kronor årligen. För nybyggnad i kvarteret Karin bleve byggnadskostnaden 525,000 kronor, och efter ett tomtvärde av 200,000 kronor bleve totalkostnaden 725,000 kronor. Efter nyssnämnda beräkningsgrund bleve årliga kostnaden 54,375 kronor. Rätteligen borde emellertid för byggnaden i kvarteret Karin, vilken byggnad icke

innehölle för uthyrning avsedda lokaler, kunna användas en räntesats av 7 %, i vilket fall årliga kostnaden bleve allenast 50,750 kronor.

I vilket fall som helst vore det alltså ekonomiskt fördelaktigare för statsverket att bebygga kvarteret Karin än att på de erbjudna villkoren förvärva fastigheten i kvarteret Fersen, vartill komme den risk för ekonomiska förluster, som alltid förefunnes vid uthyrningar, särskilt av affärslägenheter.

Vid anskaffandet av lokaler för statsförvaltningen hade byggnadsstyrelsen i regel sökt undvika fastigheter, vilkas räntabilitet till väsentlig del vilat på avkastningen av lokaler, som icke användes för statens eget ändamål, då det måste anses oriktigt att för staten ovidkommande ändamål binda statsmedel. I föreliggande fall skulle ett förvärv av nybyggnaden i kvarteret Fersen komma att binda omkring 750,000 kronor mera än uppförandet av en nybyggnad i kvarteret Karin, och även om tomten i kvarteret Karin skulle av statsverket försäljas för ett belopp av 200,000 kronor, skulle genomförandet av byggnadsföretaget i kvarteret Fersen kräva något mer än det dubbla kapital, som skulle erfordras för nybyggnad i kvarteret Karin.

För att kunna tillstyrka ett förvärv på det av ingenjören Evers erbjudna villkor av den tilltänkta fastigheten i kvarteret Fersen borde därför enligt byggnadsstyrelsens förmenande kunna påvisas andra synnerligen starkt vägande fördelar. Till förmån för förslaget skulle sålunda kunna tala det jämförelsevis centrala läget i närheten av centralstationen och ej långt från länsstyrelsens nuvarande byggnad. Detta torde dock icke böra tillmätas någon större betydelse, då länsstyrelsen på sin tid icke haft något att erinra mot läget av kvarteret Karin.

Vad beträffade beskaffenheten av de lokaler, som skulle stå till buds i nybyggnaden i kvarteret Fersen, skulle dessa bestå av rymliga och väl dimensionerade rum av lämplig storlek, men lokalerna vore ej så koncentrerade, som önskligt vore, och korridorsystemet vore väl mycket utdraget. En jämförelse i detta avseende med de av byggnadsstyrelsen föreslagna lokalerna i telefonstationsbyggnaden visade, att den sammanlagda korridorlängden enligt detta förslag icke uppginge till hälften av korridorlängden i kvarteret Fersen. Den av byggnadens i kvarteret Fersen användning betingade anordningen, att lokalerna i gatufasaden mot Östergatan skulle reserveras för butiksändamål, hade medfört en obekväm och till permanenta lokaler för en länsstyrelse mindre värdig anordning av entrén. Likaledes medförde begränsningen av tomtens utefter en sida med en brandmur och utefter en annan tomtgräns genom en endast 9 meter bred gata, vars motsatta sida, enligt uppgift, vore bebyggd med 4-våningshus, svårighet att på ett fullt nöjaktigt sätt bebygga tomtens, vilket förmärktes beträffande vissa delar av byggnaden, där enligt förslaget belysningen av lokalerna icke komme att bliva fullt oklanderlig.

Vid en jämförelse mellan bebyggande av kvarteret Karin och förvärv av fastigheten i kvarteret Fersen vore vidare att märka, att länsstyrelsen i en nybyggnad i kvarteret Karin, där man alltså hade tillfälle att bygga på en helt fritt belägen tomt och där byggnaden i sin helhet skulle kunna anpassas uteslutande efter länsstyrelsens behov, skulle erhålla väsentligt mera ändamålsenliga lokaler än i kvarteret Fersen, varjämte kvarteret Karin skulle erbjuda större möjlighet att tillgodose länsstyrelsens framtida behov av lokalutvidgning. Toges slutligen även hänsyn till det i fastigheten bundna kapitalet och till statsverkets redan förut stora innehav av fastigheter i Malmö, måste styrelsen för sin del avstyrka bifall till ett förvärv av den tilltänkta fastigheten i kvarteret Fersen.

Beträffande det alternativ, som avser förhyrning av lokaler i omfördälda fastighet, anför byggnadsstyrelsen:

Vid bedömandet av detta alternativ vore att märka, att det begärda hyresbeloppet, 61,000 kronor för samtliga lokaler, motsvarade, sedan arkivlokalerna åsatts ett värde av 15 kronor per kvm., ett värde av 38 kronor 50 öre per kvm. tjänstelokal, under det att hyresvärdet å tjänstelokalerna i telefonstationsbyggnaden ställde sig 4 kronor 50 öre lägre per kvm.

Byggnadsstyrelsen måste för sin del finna, att det icke kunde sägas vara med statsverkets fördel förenligt att i detta fall icke begagna de i kronans fastighet befintliga lokalerna utan förhyra andra, som dessutom vore väsentligt dyrare. Härtill komme, att ett avsevärt lokalbestånd skulle bliva för statsverkets eget behov oanvänt, om länsstyrelsen förlades till den Everska fastigheten. I telefonstationsbyggnaden skulle telegrafverkets distriktsbyrå komma att disponera, utom den halva våning, som telegrafstyrelsen redan i förslaget om länsstyrelsens förläggning till stationsbyggnaden avsett såsom reserv, ytterligare en halv våning av de för länsstyrelsen avsedda lokalerna. Två våningar skulle alltså kunna uthyras, av vilka emellertid en halv våning skulle kunna användas av postverket, som, enligt vad som meddelats byggnadsstyrelsen, hade planer att i denna trakt av staden anordna ett postkontor. Följande lokaler skulle sålunda bliva lediga till uthyrning:

Nuvarande landstatshuset:

i bottenvåningen	c:a 300 kvm. å 30: — pr kvm.	9 000: —
i våningen 1 och 2 trappor upp	c:a 645 kvm. å 20: — pr kvm.	} 15,000: —
i vinden arkiv	ca 190 kvm. å 10: — pr kvm.	

Telefonstationshuset:

1½ våningar om . . . . . c:a 800 kvm. å 34: — pr kvm. 27,200: —

Härtill komme alltjämt de omfattande hyreslediga lokalerna i husarkasernen.

Byggnadsstyrelsen, som alltså ej heller ansett sig kunna tillstyrka en förhyrning av lokaler för länsstyrelsens räkning i den ifrågasatta byggnaden i kvarteret Fersen, har avstyrkt bifall till det av ingenjören Evers gjorda erbjudandet.

Vad beträffar förslaget att förlägga länsstyrelsen till telefonstationsbyggnaden, har byggnadsstyrelsen med nyssnämnda utlåtande den 21 februari 1929 överlämnat ett ritningsförslag till en dylik förläggning i nämnda byggnad. Enligt nämnda förslag, som förutsätter en påbyggnad av den av telegrafstyrelsen planerade flygeln för garage utefter Västra Kanalgatan med en arkivvåning och en våning för tjänsterum, skulle länsstyrelsen erhålla ett utrymme av 1,339 kvadratmeter för tjänstelokaler samt 420 kvadratmeter för arkiv och 57 kvadratmeter för blankettförråd jämte bostad för en expeditionsvakt. Den föreslagna påbyggnaden har beräknats medföra en ökning med omkring 60,000 kronor av den för stationsbyggnaden ursprungligen beräknade kostnaden, 980,000 kronor.

Slutligt förslag till länsstyrelsensförläggande till telefonstationsbyggnaden.

I skrivelse den 2 mars 1929 har *telegrafstyrelsen* beträffande stationsbyggnaden anfört följande:

Till åtlydnad av föreskriften i förenämnda, av Kungl. Maj:t den 6 juli 1928 meddelade beslut hade telegrafstyrelsen låtit omarbета ritningarna i vad de avsåge byggnadens fasad och vindsvåning; och bilades ritningsskisser till ny fasad och vindsvåning ävensom planritningar till våningarna 3 och 4 trappor

upp. Planritningar över bottenvåningen och våningarna 1 och 2 trappor upp komme att bifogas den skrivelse, som byggnadsstyrelsen insände i ärendet.

Ritningarna vore utarbetade med utgångspunkt från länsstyrelsens förläggande till den nya stationsbyggnaden. Dispositionen av länsstyrelsens lokaler vore uppgjord i samråd med länsstyrelsen och byggnadsstyrelsen.

I sitt förslag den 24 augusti 1927 till stationsbyggnad i Malmö hade telegrafstyrelsen tänkt sig bibehålla det befintliga gamla huset vid Östra Kanalgatan. Vid Västra Kanalgatan skulle då uppföras en envåningsflygel, innehållande garage. På grund av länsstyrelsens anspråk på ökade utrymmen och då det i sammanhang med rivning av äldre hus å tomterna visat sig, att det gamla huset vid Östra Kanalgatan befunde sig i ett så dåligt skick, att det icke kunde bibehållas, hade telegrafstyrelsen vid ritningarnas uppgörande utgått ifrån att, i stället för den mindre flygeln åt Västra Kanalgatan, en större flygel uppfördes utefter Östra Kanalgatan, varigenom länsstyrelsens lokalbehov skulle kunna tillgodoses på ett tillfredsställande sätt.

Enligt de samrådande myndigheternas förslag skulle denna flygel disponeras sålunda:

Jordvåningen: garage för telegrafverket samt upp packnings- och förrådsrum för länsstyrelsen.

Entresolvåningen (bottenvåningen) disponerades av telegrafverket för reparationsverkstad.

Våningen 1 trappa upp disponerades av länsstyrelsen (huvudsakligen till arkiv).

Våningen 2 trappor upp disponerades av telegrafverket för linjeexpedition för Malmö stad.

Enligt förslaget skulle länsstyrelsen av huvudbyggnaden tills vidare disponera tre hela våningar. Telegrafverket skulle dock äga rätt att, när framdeles så erfordrades, disponera hälften av länsstyrelsens översta våning, i ersättning varför länsstyrelsen då skulle erhålla hela våningen 2 trappor upp i flygelbyggnaden. Den där inrymda linjeexpeditionen skulle då flyttas till entresolvåningen i flygelbyggnaden, varifrån reparationsverkstaden flyttades till annan plats. Verkstadens förläggning till flygelbyggnaden medförde ej särskild inredning eller installation. Genom uppförandet av ifrågavarande flygelbyggnad kunde telegrafstyrelsen tillförsäkra länsstyrelsen att, med ovannämnda inskränkning, under tjugu år samt med fem års uppsägningstid disponera tre våningar i huvudbyggnaden och en våning jämte packnings- och förrådsrum i flygelbyggnaden.

Våningarna 3 och 4 trappor upp i huvudbyggnaden skulle i enlighet med tidigare plan disponeras för telefonstationsutrustning, och å vinden skulle inredas för telegrafverket två bostadslägenheter och frukostrum samt för länsstyrelsen arkivlokaler och en expeditivaktbostad.

Enligt byggnadsstyrelsens kostnadsutredning skulle nu föreliggande förslag till stationsbyggnad, däri inberäknad flygel utefter Östra Kanalgatan, draga en kostnad av cirka 1,140,000 kronor.

Riksdagen hade för uppförande av ifrågavarande stationsbyggnad anvisat ett reservationsanslag av 500,000 kronor för budgetåret 1928/1929, och telegrafstyrelsen hade gjort framställning om anvisande för byggnadens fullbordande av ett reservationsanslag av 480,000 kronor för budgetåret 1929/1930. Skillnaden mellan summan av dessa belopp, 980,000 kronor, och den nu beräknade byggnadskostnaden, 1,140,000 kronor, eller 160,000 kronor ansåge telegrafstyrelsen kunna tagas ur telegrafverkets förnyelsefond med hänsyn därtill, att tidigare å tomterna uppförda byggnader måst rivas för förslaget genomförande.

Slutligen finge styrelsen — under erinran att det från styrelsens sida tidi-

gare ifrågasatts att uti den nya byggnaden bereda tjänstelokaler även för distriktsförvaltningens linjeavdelning men att 1927 års besparingsnämnd i stället föreslog, att linjeavdelningen skulle flyttas in i landsstatshuset, sedan länsstyrelsen lämnat detsamma — meddela, att denna lokalfråga åtminstone för närvarande kunde lämpligen ordnas så, att distriktsförvaltningens linjeavdelning erhöle erforderliga lokaler i posthuset i Malmö, mot vilken anordning hinder icke mötte från generalpoststyrelsens sida. Ett förläggande av nämnda avdelning till landsstatshuset skulle vara olämpligt med hänsyn därtill, att lokalerna skulle kunna användas för detta ändamål först efter större ändringsarbeten, under det att däremot en inflyttning i posthuset skulle kunna ske så gott som utan några förändringar i lokalerna därstädes.

På grund av det anförda har telegrafstyrelsen hemställt, att för uppförande av stationsbyggnaden måtte, utöver det belopp av sammanlagt 980.000 kronor, som skulle utgå av anslagsmedel, under år 1930 få användas medel ur telegrafverkets förnyelsefond till ett belopp av 160.000 kronor.

Härefter har *byggnadsstyrelsen* i skrivelse den 4 mars 1929, i anslutning till vad telegrafstyrelsen beträffande länsstyrelsens förläggande till telefonstationsbyggnaden anfört, framlagt ett nytt förslag härutinnan samt härom anfört följande:

Sedan byggnadsstyrelsen avlät sin ovan omförmälda skrivelse av den 21 februari 1929, hade från telegrafstyrelsen meddelats byggnadsstyrelsen, att det i sammanhang med rivning av äldre hus å tomterna i fråga visat sig, att det gamla huset vid Östra Kanalgatan befunde sig i ett så dåligt skick, att det icke kunde bibehållas, varför telegrafstyrelsen numera vid färdigställandet av de slutliga ritningarna till stationsbyggnaden funnit, att i stället för den mindre flygeln vid Västra Kanalgatan, som byggnadsstyrelsen föreslagit skulle påbyggas, borde uppföras en större flygel utefter Östra Kanalgatan. Med anledning härav hade byggnadsstyrelsen i samråd med telegrafstyrelsen och länsstyrelsen låtit upprätta ett nytt förslag till länsstyrelsens förläggning i byggnaden.

Enligt detta nya förslag skulle den halva våning 2 trappor upp i huvudbyggnaden, som tidigare avsetts såsom reserv för telegrafverket, nu tagas i anspråk av länsstyrelsen, och skulle till denna halva våning förläggas sådana lokaler, såsom tjänsterum för landsfogde, länsarkitekt, vägvingenjör, reservrum för kronouppbörd och uppbörd av automobilskattemedel, för mul- och klövsjukeärenden m. m., som utan olägenhet skulle framdeles vid uppkommande behov av utvidgning för telefonstationen kunna förflyttas till den östra flygeln (våningen 2 trappor upp). På detta sätt skulle länsstyrelsens samtliga tjänstelokaler kunna sammanföras till huvudbyggnadens tre undre våningar, vilket givetvis vore till fördel för länsstyrelsen. I den östra flygelns jordvåning skulle länsstyrelsen komma att disponera för uppackning och blankettförråd en del av garaget, vilket telegrafstyrelsen förklarat sig nu ej behöva för egen del, samt ett valv ävensom hela våningen 1 trappa upp huvudsakligen för arkiv samt ett valv och ett rum för skatteavdelningen och slutligen i våningen 2 trappor upp ett lunchrum. Den återstående delen av våningen 2 trappor upp samt entresolvåningen över garaget skulle disponeras av telegrafstyrelsen.

Från telegrafstyrelsens sida hade dessutom framhållits lämpligheten av att huvudbyggnaden planlades med en särskild huvudentré i samband med en mitteltrappa för de tre nedre våningarna. Härigenom skulle nämligen möjliggöras en framdeles eventuellt erforderlig uppdelning av våningarna, vilket skulle underlätta uthyrandet av dessa i den mån så skulle erfordras, sedan

länsstyrelsen framdeles lämnat byggnaden. Då jämväl länsstyrelsen tidigare framhållit önskvärdheten av att länsstyrelsen finge påräkna en särskild huvudingång och då det nu till följd av hela byggnadskomplexets utrymmesökning genom uppförandet av den större östra flygeln bleve möjligt att bereda utrymme för en dylik mitteltrappa, hade i det nu utarbetade ritningsförslaget för länsstyrelsen anordnats en särskild huvudingång från Drottninggatan, vilken ingång ledde till en central huvudtrappa, intill vilken förlagts vakt- och väntrum.

Enligt det nya förslaget upptog landskansliet de båda undre halva våningarna i byggnadens västra del och landskontoret motsvarande halv våningar i den östra delen samt större delen av tredje våningen, till vilken även förlagts sessionssal och sammanträdesrum. Länsstyrelsen erhöle större utrymmen än enligt det förra förslaget och komme att disponera 1,499 kvm. tjänstelokaler, 494 kvm. arkivutrymmen (däri inberäknat de i vindsvåningen förlagda utrymmena) samt 75 kvm. för uppackeringsrum och blankettförråd ävensom såsom förut bostad för expeditivakt om två rum och kök. De olika utrymmenas fördelning framginge närmare av bilagd jämförande förteckning över rumsstorlekar enligt de olika förekomna förslagen till ordnande av lokaler för länsstyrelsen.

Hyran för de sålunda för länsstyrelsen avsedda lokalerna skulle, enligt vad telegrafstyrelsen under hand meddelat byggnadsstyrelsen, komma att uppgå till 55,000 kronor, vilket, efter ett pris av 15 kronor per kvm. för utrymmen för arkiv, uppackeringsrum och blankettförråd, skulle motsvara ett pris av 31 kronor per kvm. för tjänstelokaler. Styrelsen ville påpeka, att detta pris med 7 kronor 50 öre underste hyresvärdet å tjänstelokaler i den tilltänkta byggnaden i kvarteret Fersen.

I bilagd skrivelse till byggnadsstyrelsen den 1 mars 1929 hade länsstyrelsen förklarat de för länsstyrelsen avsedda lokalerna enligt det senaste förslaget bliva för länsstyrelsens behov tillräckliga och ändamålsenliga.

De av telegrafstyrelsen med skrivelse den 2 mars 1929 överlämnade fullständiga ritningarna till ifrågavarande stationsbyggnad hade byggnadsstyrelsen varit i tillfälle att granska, och hade styrelsen intet att däremot erinra.

Kostnaden för byggnadens uppförande hade beräknats å byggnadsstyrelsens byggnadsbyrå till 1,140,000 kronor, såsom bilagd beräkning utvisade, eller 160,000 kronor mera än den kostnad å 980,000 kronor, som legat till grund för Kungl. Maj:ts proposition i ämnet till 1928 års riksdag. Såsom telegrafstyrelsen i nyssberörda skrivelse den 2 mars 1929 anförde, torde emellertid skillnadsbeloppet kunna bestridas av telegrafverkets förnyelsefond.

I tidigare skrivelser i förevarande ämne hade byggnadsstyrelsen utgått ifrån att distriktsförvaltningens linjeavdelning skulle beredas lokaler i det nuvarande landsstatshuset. Med anledning av telegrafstyrelsens förslag, att denna lokalfråga åtminstone för närvarande lämpligen kunde ordnas så, att linjeavdelningen erhöle erforderliga lokaler i posthuset i Malmö, ville byggnadsstyrelsen anföra, att i posthuset onekligen skulle kunna beredas linjeavdelningen ljusare och ej så djupa och därför för avdelningens behov bättre lämpade lokaler än i landsstatshuset. Genom dettas centrala läge i staden torde större svårighet icke möta att uthyra de sålunda ledigblivna lokalerna därstädes.

I förberörda skrivelse till byggnadsstyrelsen den 1 mars 1929 hade länsstyrelsen anförde, att om det skulle anses lämpligt — vilket med fog kunde ifrågasättas — att ett ämbetsverk sådant som en länsstyrelse skulle inhysas hos ett kommunikationsverk, som inom en icke alltför avlägsen tid kunde själv komma att behöva sin byggnad för egen räkning, borde åtminstone en garanti av detta kommunikationsverk presteras, innefattande skyldighet att uppsäga

länsstyrelsen till avflyttning fem år före den tidpunkt, då de åt länsstyrelsen upplåtna lokalerna helt eller delvis behövde tagas i anspråk för kommunikationsverkets räkning. I anledning härav ville byggnadsstyrelsen påpeka, att telegrafstyrelsen i berörda skrivelse den 2 mars 1929 framhållit, att genom uppförandet av den östra flygeln kunde styrelsen tillförsäkra länsstyrelsen att under tjugu år samt med fem års uppsägningstid disponera de nu föreslagna lokalerna.

På grund av vad sålunda anförts har byggnadsstyrelsen hemställt, att lokaler måtte beredas länsstyrelsen i telefonstationsbyggnaden i huvudsak på sätt angivits i det av byggnadsstyrelsen nu framlagda, å upprättade ritningar åskådliggjorda förslaget.

Beträffande telegrafstyrelsens framställning att få använda förnyelsefondsmedel för telefonstationsbyggnaden i Malmö har riksräkenskapsverket i utlåtande den 8 mars 1929 anført:

I överensstämmelse med den uppfattning, som riksräkenskapsverket vid tidigare tillfällen hävdadt i frågor rörande dispositionen av affärsverkens förnyelsefonder (exempelvis i utlåtande den 13 januari 1928, återgivet i Kungl. Maj:ts proposition år 1928 nr 128), finge riksräkenskapsverket framhålla, att anlitaandet av förnyelsefondsmedel för av telegrafverket nu avsett ändamål icke rätteligen borde äga rum i större utsträckning än samlade avsättningar för den berörda fastigheten förefunnes i förnyelsefonden. Enligt vad riksräkenskapsverket under hand inhämtat, torde avsättningarna till telegrafverkets förnyelsefond för verkets fastigheter i kvarteret nr 3 Sparven i Malmö vid 1929 års utgång komma att belöpa sig till cirka 15,720 kronor. Endast intill sagda belopp borde följaktligen kostnaderna för den nya byggnadens uppförande bestridas av medel ur telegrafverkets förnyelsefond. Med hänsyn till det jämförelsevis ringa belopp, varom nu kunde bliva tal, ifrågasatte riksräkenskapsverket därjämte lämpligheten av att i berörda sammanhang överhuvud taget utnyttja förnyelsefondsmedel.

Vad först angår länsstyrelsens i Malmöhus län lokalfråga, har densamma efter de förnyade utredningar, som ägt rum, kommit i ett annat läge än tidigare, vilket, bland annat, fått uttryck däri, att såväl länsstyrelsen som byggnadsstyrelsen, vilka ursprungligen tillstyrkt länsstyrelsens förläggande till husarkasernen, numera ändrat sin tidigare uppfattning om lämpligaste sättet för frågans lösning. Fyra alternativ föreligga, nämligen *dels* länsstyrelsens förläggande till en blivande nybyggnad i kvarteret nr 5 Fersen, vilken antingen skulle inköpas eller ock förhyras för ändamålet, *dels* uppförande av ett landsstatshus å den statsverket tillhöriga tomten i kvarteret nr 10 Karin, *dels* iordningställande av husarkasernen för länsstyrelsen och *dels* förläggande av länsstyrelsen till den blivande telefonstationsbyggnaden i kvarteret nr 3 Sparven.

Vid avgörandet av förevarande lokalfråga är det med hänsyn till nödvändigheten att i möjligaste mån begränsa statsutgifterna av vikt att söka erhålla en lösning, som, med behörigt tillgodoseende av länsstyrelsens lokalbehov, ur ekonomisk synpunkt ställer sig för statsverket så gynnsam som möjligt. Man har sålunda att vid valet mellan dessa alternativ taga i betraktande såväl den möjlighet att bereda länsstyrelsen tillräckliga och ändamålsenliga lokaler, som vart och ett av dem kan erbjuda, som ock de ekonomiska konsekvenserna i de

Departements-
chefen.

särskilda fallen i form av *dels* vid förhyrning hyreskostnader och beträffande egen fastighet direkta kapitalutlägg och årliga omkostnader (kostnader för ränta, onera och underhåll efter avdrag av inflytande hyror) ävensom kostnader för uppvärmning och städning och *dels* överskott å lokaler i statsverkets byggnader i Malmö, som alltså böra uthyras.

Den i ärendet verkställda utredningen har givit vid handen, att länsstyrelsen enligt samtliga alternativ skulle kunna erhålla tillfredsställande lokaler, dock att beträffande de för länsstyrelsen avsedda rummen i husarkasernen, vilka uppkomma genom delning av större lokaler, den anmärkningen kan framställas, att rummen icke alltid kunna göras fullt så lämpligt avpassade för respektive behov och ej heller i övrigt så ändamålsenliga som lokalerna enligt de andra alternativen, vid vilka större frihet råder i fråga om disponerandet av tillgängliga utrymmen. Beträffande läget synes kasernalternativet böra sättas efter de övriga alternativen. En förläggning av länsstyrelsen till de ifrågasatta, för ändamålet särskilt avsedda nybyggnaderna eller till husarkasernen skulle visserligen innebära en mera definitiv lösning av länsstyrelsens lokalfråga än telefonstationsalternativet, men inom telefonstationsfastigheten kunna dock enligt det senast upprättade förslaget fullt tillräckliga och för ifrågasvarande ändamål lämpliga lokaler beredas länsstyrelsen för en så avsevärd tidrymd som åtminstone tjugu år och med uppsägningstid av fem år. I ekonomiskt hänseende skulle uppförande för statsverkets räkning av nybyggnader i kvarteren Fersen eller Karin medföra direkta kapitalutlägg av respektive 1,280,000 och 525,000 kronor. Husarkasernens iordningställande skulle medföra ett dylikt utlägg av 400,000 kronor. Kapitalutlägget för länsstyrelsens förläggande till telefonstationsbyggnaden skulle utgöras av merkostnaden, 160,000 kronor, för den i det senast framlagda förslaget upptagna större flygeln till denna byggnad. De årliga hyreskostnaderna respektive de årliga omkostnaderna för egen fastighet hava beräknats bliva, vid förläggande av länsstyrelsen till av statsverket ägd fastighet i kvarteret Fersen 56,000 kronor, vid förhyrning i nämnda byggnad 61,000 kronor, varav emellertid 8,000 kronor finge vid eventuellt förvärv av fastigheten avräknas å köpesumman, för nybyggnad i kvarteret Karin 50,750 kronor, vid länsstyrelsens inrymmande i husarkasernen 55,330 kronor samt vid länsstyrelsens förläggande till telefonstationsbyggnaden 55,000 kronor. För uppvärmning och städning skulle, enligt vad jag från byggnadsstyrelsen inhämtat, årskostnaderna bliva huvudsakligen desamma vid samtliga alternativ utom kasernalternativet, där på grund av den storlek, som en del av rummen till följd av byggnadens planläggning och stora våningshöjd måste erhålla och vilken ej betingas av lokalernas ändamål såsom tjänsterum för länsstyrelsen, enligt det senast upprättade förslaget en merkostnad av omkring 3,500 kronor måste beräknas. Vad slutligen beträffar de utrymmen, som vid de olika alternativen, så vitt nu kan bedömas, skulle bliva obehövligen för statsändamål och sålunda kunna uthyras, framgå storleken av dylika utrymmen i de olika, statsverket tillhöriga byggnader, som beröras av förevarande lokalspörsmål, och den sammanlagda hyra,

som i runt tal kan beräknas för sagda utrymmen, av följande inom byggnadsstyrelsen upprättade sammanställning.

Statsverket tillhörig byggnad, där utrymmen bliva lediga till uthyrning	Om länsstyrelsen förlägges till							
	Husarkasernen (enligt detta alternativ skulle även lantmäterikontoret förläggas dit)			Telefonstationsbyggnaden			Nybyggnad i kvarteret Fersen eller i kvarteret Karin	
	Effektiv golvyta Kvm.	Beräknad årlig hyra		Effektiv golvyta Kvm.	Beräknad årlig hyra		Effektiv golvyta Kvm.	Beräknad årlig hyra Kr.
		Per kvm. Kr.	Totalt Kr.		Per kvm. Kr.	Totalt Kr.		
Posthuset	450	18	18,000	—	—	—	—	—
Nuvarande landsstatshuset:								
i bottenvåningen	300	30	9,000					
i våningarna I och 2 trappor upp	645	20	13,000					
i vinden (arkiv)	190	1,135	10 2,000	1,135	—	24,000	1,135	24,000
Telefonstationsbyggnaden:								
halva bottenvåningen och våningen I trappa upp	800	34	27,200	—	—	—	800	27,200
Husarkasernen (huvudbyggnaden):								
kontorslokaler	315	18	5,670	1,300	9	11,700		
lagerlokaler	—	—	—	1,930	3,230	3.60	7,000	18,700
	2,700		64,870	4,365		42,700	5,165	69,900

Vid övervägande av samtliga dessa omständigheter har jag icke kunnat undgå att finna förslaget att förlägga länsstyrelsen till telefonstationsbyggnaden vara förmånligare än de övriga alternativen. Sålunda är telefonstationsalternativet förenat med det minsta kapitalutlägget. I fråga om de sammanlagda årliga kostnaderna är detta alternativ bättre än varje annat med undantag av förslaget till nybyggnad i kvarteret Karin, något som dock motväges av det med detta alternativ förenade, betydligt större kapitalutlägget. Till uthyrning ledigblivande lokaler i statsverkets fastigheter representera vid telefonstationsalternativet ett avsevärt mindre hyresvärde än vid något av de övriga alternativen — en omständighet som synes mig böra, oavsett hyresmarknadens läge, tillmätas en icke oväsentlig betydelse. I detta sammanhang vill jag även framhålla, att, enligt vad jag från telegrafstyrelsen inhämtat och såsom jämväl byggnadsstyrelsen i sitt utlåtande den 10 januari 1929 betonat, den nu ifrågasatta flygelbyggnaden vid Östra Kanalgatan, när länsstyrelsen en gång avflyttar från telefonstationsfastigheten, kan utnyttjas för telegrafverkets räkning.

¹ Nuvarande hyra.

På grund härav och då länsstyrelsen förklarat sig komma att i telefonstationsbyggnaden, sådant förslaget nu senast utformats, erhålla tillräckliga och ändamålsenliga lokaler, anser jag mig böra förorda, att länsstyrelsen förläggas till telefonstationsbyggnaden i huvudsaklig överensstämmelse med nu framlagt förslag. Då med hänsyn till det centrala läget några svårigheter icke torde möta att uthyra de efter länsstyrelsens avflyttning ledigblivna lokalerna i landsstatshuset, torde distriktsförvaltningens linjeavdelning på sätt ifrågasatts kunna tillsvidare förläggas till posthuset. Vad beträffar kasernetablisementet, torde detta böra tills vidare uthyras i avvaktan på att detsamma kan komma att erfordras för något statsändamål eller att det, där så finnes böra ske, försäljes. I anslutning härtill vill jag nämna, att, enligt vad från byggnadsstyrelsen meddelats, frågor uppkommit om överlåtelse av viss del av kaserenområdet till Malmö stad samt om upplåtelse till Malmöhus läns hushållningssällskap för viss tid av till kasernetablisementet hörande stallar och ridhus med angränsande utrymmen. Vidkommande statsverkets tomt i kvarteret Karin torde frågan, huru med densamma skall förfaras, efter ytterligare utredning få tagas under överbägande.

Vid bifall till vad nu förordats erfordras framdeles medel för gäldande av hyra för länsstyrelsens lokaler i stationsbyggnaden. Denna kostnad torde böra bestridas från femte huvudtitelns ordinarie förslagsanslag till skrivmaterialier och expenser, ved m. m.

Vad slutligen angår de för telefonstationsbyggnaden upprättade nya ritningarna och kostnadsberäkningarna, föranleda dessa ingen erinran från min sida. Då för byggets bedrivande under nästkommande budgetår icke kräves större belopp än vad som redan beviljats och i statsverkspropositionen beräknats (500,000 + 480,000 kronor), torde med frågan om beredande av det för byggnadens färdigställande enligt nu föreliggande plan ytterligare erforderliga beloppet, 160,000 kronor, kunna anstå.

På grund av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för uppförande för telegrafverkets räkning av stationsbyggnad i Malmö för budgetåret 1929/1930 anvisa ett reservationsanslag av ..... kronor 480,000, att utgå av lånemedel.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:
Fredric Hawerman.